

Votre Programme Matmidim

Semaine du 21 au 25 janvier 2024

Souguia n°118

ת"ב

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Th'ilato bépchia vessofo béoness (1)

- Sources -

Léilouy Nishmat

Rav Avraham ben Sultana et Esther bat Maha

Pour la santé de

Esther bat Rakheli et Chimon ben Juliette

matmidim.com

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מתר אסור ולא על אסור מתר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. פי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך.

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

Malgré les différents niveaux de responsabilité des Chomrim (celui qui doit surveiller un objet qui lui a été confié), ils sont en général exonérés lorsque le bien a été endommagé dans un cas de force majeure. La Guemarra dans Baba Metsia traite de la Mahloket Amoraïm concernant un Chomer qui a été Pochéa (imprudent) dans sa surveillance, sans toutefois que le dommage ait été causé par cette imprudence directement, mais par un cas de force majeure survenu dans un second temps.

Les Richonim font une analyse sur l'avis d'Abayé qui rend Hayav, si sa responsabilité porte même lorsque le cas de force majeure survient sans aucun lien avec la Pchia (l'imprudence). De même il faut définir si Rava rend Patour même dans ce type de cas.

Avant de nous pencher sur le Gueder de ce Din, nous étudierons cette semaine les différentes sources de la Halakha qui a été dite dans plusieurs endroits de la Guemarra.

Programme du dimanche

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא מב.

ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה אותבינהו בצריפא דאורבני איגנוב אמר רב יוסף ^באע"ג דלענין גנבי נטירותא היא לענין נורא פשיעותא היא הוה ^טתחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ואיכא דאמרי אע"ג דלענין נורא פשיעותא היא לענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותבינהו אתא לקמיה דרבא א"ל ^יכל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים

לריפא דאורבני. בית קטן עגול כמין כובע שעושין לידי עופות לארוב: דאורבני. של ערבה היה: אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא. חפ"י בלא קבוצה שאין גנבים הולכין שם לגנוב שאין ממון מנזי שם: סחלתו בפשיעה. שמה תפול שם דליקה ונמצא פשע שלא קצתן: וסופו באונס. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חנם אונס הוא:

צג: השוכר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא

מאי לאו וכו'. חפ"ה חייב: א"ה אמאי פטור. כי אין יכול להציל: סחילתו הוה בפשיעה. גבי כל מזיקין קטנים וקלים דהוא יכול להציל שהרי הניחם וצא לו וסופו נמי נהי דמזיק חזק צא עליהן שאם היה שם לא היה יכול להציל והו"ל אונס מיהו סחילתו בפשיעה הוה דחייב דהכי פסקינן הלכתא בהמפקיד (לעיל 97 מב.): דשמע קול ארי ועל מאיממו שאנוס הוא: שומר חנם יש לו לקדם בחנם.

איתיביה ^טארועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר בא זאב וטרף ובא ארי ודרם אין ^טאומדים אילו היה שם היה מציל אלא אומדין אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור מאי לאו דעל בעידנא דעיילי אינשי לא ידעל בעידנא דלא עיילי אינשי אי הכי אמאי פטור ^טתחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב דשמע קל אריה ועל אי הכי אומדין אותו מאי הוה ליה למעבד יהיה לו לקדם ברועים ובמקלות

Programme du lundi

לו: המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

פשע זה. שלא נעל בפניה כראוי: וילאם לאגס. מקום שאינה משתמרת שם אכל זאבים ולא אכל גנבים ומיהו לא אכלה לא זאבים ולא גנבים: ומתה. דהו תחילתו בפשיעה שמא יטרפוה זאבים וסופו לא אצדה צאותה פשיעה אלא צדכר שהוא חונס: לא מיבעיא למ"ד. לקמן בפרקין (דף מ.ג.) גבי ההוא דאומיב זוזי דפקדון צנריפא דאורבני דהויא פשיעותא לגבי נורא ונטירותא לענין גנבי ואיגנזב וגניבה לגבי שומר חנם חונס הוא: אלא אפילו פשיעותא אלא לענין נורא אכל הכא איכא למימר בפשיעה מתה שאם הייתה צבית לא מתה ויציאתה לאגס היא פשיעת מיתתה דשמא הצל המזוי צאגס קטלה:

מה לי הכא כו'. אכל התם גבי זוזי אס שמרס כהלכתם דקי"ל (שס) כספים אין להם שמירה אלא צקרקע לא נגנזו ואע"ג דקי"ל צנריפא דאורבני אין דרך גנבים לצקש שם מעות ואונס הוא מיהו ע"י שלא שמר כדין שמירתם אצדו אכל פרה זו אס הייתה צבית נמי הייתה מתה: דאיגנבה גנז מאגס. שזהו דבר שהוא פשיעה אלא יציאתה לאגס אע"פ שקופה מתה צי גנז חייב ולא אמר אי הוה צבית שומר נמי הוה מתה: מ"ט. משעת גניבה היא אצודה מן הצעלים דאי נמי שצקה מלאך המות צי גנז הוה קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת הגניבה: הא דאופזיה ר' אבא. לעיל

בשבועה האיד לא מהימן לי בשבועה: אתמור פשע בה ויצאת לאגס ומתה כדרכה אביי משמיה דרבה אמר רבא משמיה דרבה אמר "פטור אביי משמיה דרבה אמר חייב כל דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא לא מבעיא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב דחייב אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב מ"ט דאמרינן הבלא דאגמא קטלה רבא משמיה דרבה אמר פטור כל דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא לא מבעיא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור דפטור אלא אפילו למ"ד חייב הכא פטור מאי טעמא דאמרינן מלאך המות מה לי הכא ומה לי התם ומודי אביי דאי הדרא לבי מרה ומתה דפטור מ"ט דהא הדרא לה וליכא למימר הבלא דאגמא קטלה ומודי רבא כל היכא דאיגנבה גנז באגס ומתה כדרכה בי גנז דחייב מאי טעמא דאי שבקה מלאך המות בביתיה דגנבא הוה קיימא

כא: כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

מתני' "הכלב והגדי שקפצו מראש הגג ושברו את הכלים משלם נזק שלם מפני שהן מועדין כהכלב שנמל חררה והלך לגדיש אבל החררה והדליק הגדיש על החררה משלם נזק שלם ועל הגדיש משלם חצי נזק: גמ' טעמא דקפצו הא נפלו פטור אלמא קסבר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור תניא נמי הכי הכלב והגדי שקפצו מראש הגג ושברו את הכלים משלם נזק שלם נפלו פטורין הניחא למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור אלא למ"ד חייב מאי איכא למימר יכגון דמקרבני כלים לגבי כותל דכי קפצי בקפיצה לא נפלי עלייהו ואפילו תחלתו בפשיעה ליכא

אושעיא: מתני' מפני שהן מועדין. לקפוץ. וצרות הניזק קאמר דתולדה דרגל היא: על החררה משלם נזק שלם. דהו שן צרות הניזק: ועל הגדיש חצי נזק. מפרש בגמ' [כ.ג.]: גמ' תחלתו בפשיעה. דאיבעי לאסוקי אדעתיה דלמא קפצי דהא אורחיהו לקפוץ: וסופו באונס. דהא נפלו ונפילה לא הוה ליה לאסוקי אדעתיה: הניחא למ"ד כו'. אמוראי פליגי זה בפרק [המפקיד] (ב"מ ד' מ.ג.): דמקרבני כלים לגבי כותל טובא דליכא תחלתו בפשיעה דאי הוה קפצי לצרא ממאני הוה קפצי וכי

נפול להדי כותל ואיתציר מנא חונס הוא:

Programme du mardi

הכונם פרק ששי בבא קמא

נה:

הכונם. פטור. דהא נטרה ומאי הוי ליה למעבד: הניחה בחמה. מנערא לה שמשא ולא סגי ליה בנעילה כראוי דמוקמינן בגמרא דהיינו דלת שיכולה לעמוד ברוח מזויה: נכנס הרועה סחסי. להתחייב בזמקין: נפלה לגינה. באונס מגג בעלה הסמוך לגינת

חזירו או שהיתה רה"ר גבוה מן הגינה ונפלה: מה שנהניס. לפי הנחתה ולא לפי הזיקה: שמין ציט סאה באוסה שדה. אין שמין את הערוגה לצדה מפני שמפסיד מזיק ששמין אותה בכל שוייה ורחמנא אמר וצער גדה אחרת ודרשין בגמ' [מ:] מלמד ששמין אותה על גב שדה אחרת אלא שמין ציט סאה באותה שדה כמה היתה יפה קודם שנאכלה ממנה הערוגה הזאת וכמה היא יפה עכשיו והשתא לא משלם כולהו דמיה דמי שלוקח ציט סאה כשהיא בתבואתה אינו מזלזל בה בשביל הפסד ערוגה אחת כי אם דבר מועט: ר"ש אומר אכלה פירות גמורין. שכבר ביטלו כל צרכן: משלמת. כל ההיזק. והיכא שיימין אגב שדה היכא דעדיין לא נגמרו: גמ'

הכונם "צאן לדיר ונעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה פטור" לא נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה חייב "נפרצה בלילה או שפרצה לסטים ויצאה והזיקה פטור" והוציאה לסטים חייבין "הניחה בחמה" או שמסרה לחרש שומה וקטן ויצאה והזיקה חייב "מסרה לרועה נכנס הרועה תחתיו" "נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית" "ירדה כדרכה והזיקה משלמת מה שהזיקה" כיצד משלמת מה שהזיקה "שמין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה ר' שמעון אומר "אכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים אם סאה סאה אם סאתים סאתים:

הכונם פרק ששי בבא קמא נו.

נפרצה בלילה או שפרצה לסטים כו': אמר רבה והוא שחתרה אבל לא חתרה מאי חייב היכי דמי אילימא בכותל בריא כי לא חתרה אמאי חייב מאי ה"ל למעבד אלא

בכותל רעוע כי חתרה "אמאי פטור תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא הניחא למ"ד "תחילתו בפשיעה וסופו באונס פטור אלא למ"ד תחילתו בפשיעה וסופו באונס חייב מאי איכא למימר אלא מתני' בכותל בריא ואפילו לא חתרה וכי איתמר דרבה אסיפא איתמר הניחה בחמה או שמסרה לחרש שומה וקטן ויצתה והזיקה חייב אמר רבה "ואפי' חתרה לא מבעיא היכא דלא חתרה דכולה בפשיעה הוא אלא אפי' חתרה גמי מהו דתימא הויא לה תחילתו בפשיעה וסופו באונס קמ"ל דכולה בפשיעה היא מ"ט דאמר ליה מידע ידעת דכיון דשבקתה בחמה כל "מצדקא דאית לה למיעבד עבדא ונפקא: הוציאה לסטים לסטים חייבין:

שלא יעידו: והוא שחתרה. הא דתנן נפרצה בלילה פטור כגון שחתרה הצהמה והפילה הכותל לאונס הוא: אכל לא חסרה. אלא מעממה נפלה: סחיסו בפשיעה. אכל נפילה דעביד למיפל: וסופו באונס. דהא לא נפלה אלא חתרה: הניחא למאן דאמר כו'. פלוגתא היא צסוף המפקיד (ב"מ דף מב.) תרי לישני דש"ס אליבא דרב יוסף: ה"ג אלא מסני' בכותל בריא ואפילו לא חתרה: הניחה בחמה כו' אמר רבה ואפילו חסרה. וכותל בריא: סחיסו בפשיעה. שהניחה בחמה ופשיעה היא אכל פתיחת הדלת דאמרין לקמיה כל תחבולות שיכולה לעשות עושה אגב לערה: וסופו באונס. שחתרה: טלדקא. תחבולות:

Programme du mercredi

תוספות מסכת בבא מציעא דף מב עמוד א

ה"ג ר"ח הילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב - וכן מוכח בשלהי הפועלים (לקמן דף צג:) דהלכתא דחייב דפריך אביי אי הכי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא וחייב וכן מוכח ריש פרק הכונס (ב"ק דף נו.) ודוקא היכא שיכול להיות שהאונס לא היה נארע אם לא פשע בתחלה אבל פשע בה ויצאת לאגם ומתה פטור דמלאך המות מה לי וכו' וצריך לומר דצריפא דאורבני הוי שמירה מעליא לזוזי לענין גנבי כמו קרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס.

בית הבחירה למאירי מסכת בבא מציעא דף מב עמוד א

שומר ששמר שמירה הראויה לקצת דברים אלא שאינה ראויה לקצת דברים אחרים ואירע האונס מצד אותן הדברים שהיתה השמירה ראויה אצלם כגון שהיתה שמירה לענין גנבים ולא היתה שמירה לענין האור ונגנבו הואיל ומ"מ פשע בתחלת שמירתו אף על פי שלא מחמת אותה הפשיעה נאנסו חייב כלל גדול אמרו כל שתחלתו בפשיעה אף על פי שסופו באונס חייב וכבר ביארנו למעלה דוקא כשהפשיעה גרמה את האונס ר"ל שאלמלא שמרם לכל דבר לא היה האונס בא מעשה היה באחד שהפקיד מעות אצל חברו והניחם במחיצה של ערבה בתוך עובי המחיצה ונגנבו ואמרו חכמים הואיל ויש כאן פשיעה מצד שהיה להעלות על לב שהאור שולט בה אף על פי שלענין גנבה שמירה ראויה היא חייב שאלו שמרם שמירה הראויה להם מכל צד והיא הקבורה לא היה האונס בא כמו שביארנו למעלה:

Programme du jeudi

רי"ף מסכת בבא מציעא דף כ עמוד א

איתמר פשע בה ויצאה לאגם ומתה כדרכה אביי משמיה דרבא אמר חייב וכל דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא ולא מיבעיא למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב דהכא חייב אלא אפילו למ"ד תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור הכא חייב מ"ט הבלא דאגמא קטלה. רבא משמיה דרבה אמר פטור וכל דיינא דלא דאין כי האי דינא לאו דיינא הוא ולא מיבעיא למאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור דהכא פטור אלא אפילו למאן דאמר תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב הכא פטור מאי טעמא מלאך המות הוא דאנסה מה לי הכא ומה לי התם ומודה אביי דאי הדרא לגבי מרה ומתה פטור מ"ט דהא הדרא לה ולא הבלא דאגמא קטלה ומודה רבא כל היכא דגנבה גנב מאגם ומתה כדרכה בי גנב דחייב מ"ט דאי נמי שבקה מלאך המות בי גנב הוה קיימא איכא מאן דאמר הלכתא כאביי. ואף על גב דקיי"ל כל היכא דפליגי אביי ורבא הלכה כרבא בהא הלכתא כאביי דהא בהדיא אמרינן והלכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ואנן לא ס"ל הכי אלא הלכתא כרבא דקיי"ל כל היכא דפליגי אביי ורבא הלכתא כרבא בר מיע"ל קג"ם ואף על גב דקיי"ל תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ה"מ דנטרינהו באורחא דהוי נטירותא לענין מידי ופשעותא לענין מידי אחרינא ואיכא אורחא אחריתי דאי עביד לה לא הוה מטי לה אונסא הלכך אף על גב דאיתניס מיחייב דאמרינן אי לאו דפשע בה לענין ההוא מידי אחרינא לא הוה מטי לה אונסא כגון ההיא דאמרינן בההוא דאפקיד זוזי גבי חבריה אותביניהו בצריפא דאורבני ואיגיבו

אמר רב יוסף אף על גב דלענין גנבי נטירותא הוא לענין נורא פשיעותא היא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב דאי קברינהו בארעא כדאמר שמואל כספים אין להן שמירה אלא בקרקע לא הוו מיגנבי ולא מיתליא בהו נורא הלכך מחייב בגניבה ואף על גב דאניס דאי לאו דפשע לענין נורא לא הוה מיתניסא ומהאי טעמא אמרינן תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב דההוא אונסא דגניבה מחמת פשיעותא דנורא הוא ולהכי חייב דלא נטרה כדאיבעי ליה אבל הכא לענין מתה כדרכה מאי נטירותא הוה ליה למיעבד כי היכי דלא ליקטלה מלאך המות הלכך אף על גב דקיי"ל תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב הכא פטור מהאי טעמא דכתבין והיינו טעמיה דרבא וטעמא תריצא הוא וליכא עליה פירכא והלכתא כוותיה ואף על גב דאקשינן עליה דאביי ופריק ההוא פירוקא שינויא בעלמא הוא ולא סמכינן עליה ואי קשיא לך הא דגרסינן בפרק השוכר את הפועלים איתיביה אביי לרבה רועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר ובא זאב וטרף ארי ודרס אין אומרינן אילו היה שם היה מציל אלא אומדין אותו אם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור מאי לאו דעל בעידנא דעיילי אינשי לא דעל בעידנא דלא עיילי אינשי אי הכי אימא סיפא ואם לאו פטור אמאי פטור תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא וחייב דשמעינן מינה דהיכא דתחלתו בפשיעה אפילו איתניס שלא מחמת פשיעה חייב ההוא מימרא דאביי ורבה הוא ולא עדיף מהאי מימרא דאית להו הכא וכבר דחייה רבא והאי מתנית' דרועה שהיה רועה כפשטא סבירא לן דאומדין אותו אם היה יכול להציל חייב ואם לאו פטור ודקא מוקי לה אביי דעל בעידן דעיילין אינשי וקא מוקים לה רבה דשמע קול אריא ועאל שינויא הוא ולא סמכינן אשינויא אלא בין דעל בעידנא דעיילין אינשי בין בעידן דלא עיילין אינשי אי הוה יכול להציל אפילו על ידי רועים ומקלות חייב ואם לאו פטור:

Liste des 118 Souguiot étudiées sur Matmidim

H'AGUIM

Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. 45. Ner Ich oubeto 111 - 113. Le Chamach	Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek	Pessah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets	Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira Ben Hametsarim 100. 3ème Beit Hamikdash	Roch Hachana 35. Les trois Livres 101 - 103. Tkiot Choffar Soukot 36. Mitstaer 104 - 106. Ma'amid
--	--	---	--	--

BRAKHOT

1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot	10. Les Brah'ot de consommation 11. Brakha Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Mééin Chaloch 14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguafen	18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisnin (1) 25. Pat Kisnin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33 -34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin	42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'
--	---	---	--	--

SOUGUIOT GENERALES

37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour	51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera	53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o 54. Mitsvot lav lihanot nitanou	55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant
--	----------------------------------	---	--	--

CHABBAT – Melekhet Mah'chevet

Chabbat – Les Derabanan

59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven 65. à 68. Psik Récheh	75 à 79. Grama 80. Chinouy 69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	91 à 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov 107 – 110. Nerot Shabbat		
---	---	--	--	--

HACHKafa - PENSEE JUIVE

EVEN HAEZER

YOREI DE'AH

H'OCHEN MICHPAT

81 à 84. Tsaar Baalei Haim	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains	114 – 117. Adam Hamazik Béoness 118. Th'ilato bépchia vessofo béoness	
----------------------------	------------------	------------------------------	--	--